

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztav ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VÉGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉR BEN

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

Előfizetési felhívás.

Ujjonnan belépő előfizetők számára az 1886-ik évi január hó 1-én napjától új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára, mint eddig:

Egész évre 4 frt.
Félévre 2 „
Egy évnegyedre 1 „

Felkérjük mindazokat, kik, mint új előfizetők, belépni akarnak, hogy az előfizetés iránti szándékukat a szerkesztőségnél minél előbb bejelenteni sziveskedjenek, ugyanott az előfizetési pénzek is átadhatók.

E helyütt még csak azon kijelentést akarjuk tenni, hogy mivel tapasztalataink szerint a lapkihordás körül kellemetlenségek fordultak elő, a menyiben lapkihordók nem rendesen kézbesített, e vizsás állapoton már segítve van s ha egyik vagy másik előfizetők lapot még sem kapna, felkérjük, sziveskedjék panaszát a szerkesztőségnél előadni s a bajon azonnal segítve leend.

OLVASÓINKHOZ.

Lapunk ezen számával ez évben az utolsót veszik olvasóink, s ezen számmal egyszersmind lapunk első évfolyama is véget ért.

Nem valami hosszú mult áll mögöttünk, tehát ilyenekkel nem kérkedhetünk, nagy és jelentőségteljes multa nem hivatkozhatunk. De, bár lapunk csak egy éve áll fenn, annyit még is egész bátran elmondhatunk, hogy ez az egy év is küzdelemteljes volt. Küzdelemteljes azért, mert fennmaradása iránt támasztott kételyekkel és az ebből származott bizalmatlansággal kellett megküzdenünk egyrészt. Voltak ugyan — s ezeknek köszönhetjük nyilvánítjuk, — kik kezdettől fogva biztak, s a kételyekkel és bizalmatlansággal szembeállva, az ügyhöz méltó kitartással küzdöttek a lap fönállhatásáért.

A kitartást, a bizalmat ime a siker koronázta: a jövő számmal lapunk már a második évfolyamába lép.

Megtámadásoknak is, még pedig eléggé kemény, méltánytalan és indokolatlan megtámadásoknak is voltunk kitéve t. laptársunk, a »Kecskemét« részéről. De mindezen, a szóra sem méltó megtámadások bennünket kizűzött utunkból, a higgadság és komolyságból ki nem térítettek. Küzdelemteljes volt a mögöttünk lévő egy év azért is, mert a »Kecskemét« táborában lévőnek nem egyszer inspiráltak titkon és nyíltan is ellenünk, csak hogy a tisztességgel alig összeegyeztethető szóharcra ösztönözzenek bennünket. — Volt azonban annyi józan előrelátásunk, hogy közönségünket két lap veszekedésétől, s nem higgadt, komoly embereknek való herce-hurcájától megóvjuk.

Minden kezdet nehéz. Nem tagadjuk, nehéz volt nekünk is a kezdet, a mit az előadott körülmények még inkább megnehezítettek. De azért van okunk rá, hogy büszkeséggel tekintsünk vissza egy éves multunkra: uttörők voltunk egy lapnak megindításában, s kitartásunkkal sikerült azt fenn is tartanunk.

Hogy a sajtó, s különösen a hirlapi sajtó, minden községnek bel- és küléletében fontos szellemi tényező: az elvitázhatatlan. Nem akarjuk különös érdemül magunknak betudni, de annyi hiúság még is van bennünk, hogy hizelegjünk magunknak azzal, miszerint a fontos szellemi tényezőt mi adtuk Mindszent községének, s most rajtunk kívül Mindszent község érdemes közönségén a sor, hogy e fontos szellemi tényező, lépésről-lépésre tért hódítva, állandósítsassék.

Lapunk megindításakor programot adtunk. Egész őszinteséggel elmondhatjuk, hogy adott programunkhoz mindvégig hűek maradtunk. Soha egyetlen eset sem fordult elő, hogy a tárgyilagosságtól eltérve, a személyeskedés terére vittük volna a vitát. Pedig lett volna rá mód és alkalom, s nem egyszer az önuralom legnagyobb fokára volt szükség, hogy kitűzött elvünktől el ne térjünk; de elvégre is erősebb volt bennünk a tisztesség érzete, mint a haszontalan feleselés iránti hajlam, a mely elvégre is szerezhett volna némelyeknek kárörvendő kedvtelést, de gyönyörűséget a jobb érzésűeknek bizonyára nem.

Az elmúlt egy év alatt községünk érdekeit hiven szolgáltuk, a közügyeknek buzgó harcosai voltunk, s ott, a hol a község jogainak megvédéséről s méltányos kivánalmainak kielégítéséről volt, mindenkor sikra szállottunk.

Lapunk megindításakor adott programunk lesz jelszavunk a jövőben is; abból nincs mit levonnunk és nincs mit hozzátennünk.

A ki a község iránt meleg érdeklődéssel viseltetik, a kit nem kicsinyes érdekek vezetnek, az egyuttal lapunk támogatója is, annak érdekében áll, hogy lapunk tovább is fennálljon, annál is inkább, mert semmiféle pártérdeket nem képviselünk. Jelszavunk, mely alatt szolgálunk: a közügy, a közjó és a pártatlan igazság. A kit e szavak vezérelnek tetteiben és cselekedeteiben, az velünk egy táborban van, a kit nem, az ellenfelünk.

Az ó év minden bajaival és gondjaival és vajmi kevés örömeivel, imáron a feledés és a mindent megemészítő mulandóság örvényébe sülyed alá, hogy helyet adjon egy újabbnak.

Hogy milyen az új év, azt csak a mindenható gondviselés, ki sorsunkat irányítja, mondhatná meg. Halandó embernek nem adatott belátni a jövőbe és kifürkészni a jövő titkait.

Mi bizunk az isteni gonviselésben.

A multat, mely külömben is kevés örömet takar, temessük el mi is a feledés örvényébe, s bizalommal várjuk a jobb jövőt.

Most pedig, a letűnő ó év utolsó napjaiban köszönetet mondva olvasóinknak az eddigi támogatásért: kívánunk boldog új évet!

Kívánjuk, hogy mindenki találja fel az új évben boldogságát, a mit legfőképp a kö-

telességek pontos teljesítése által szült ama meglepés fog előidézni, hogy becsületesen munkálkodjunk.

Mondjunk ezek után mindnyájan hozzánktartozóinknak boldog új évet, mint mi mondunk most tisztelt olvasóinknak.

WIMMER KÁROLY.

A mai gyorsan élő korban 25 év majdnem egy ember élet. Huszonöt év alatt kimondhatlan sok történik és változik az országok, közületek, de az egyesek életében is.

Ha valaki 25 éven át a köztéren működik és ez idő leteltével tudja, hogy mindenha megtette tőle telhetőleg polgári kötelességét minden irányban és tekintetben, — az ily ember elégedett lehet.

Boldog azonban azon egyén, kinél nem csak az öntudat van meg a becsületesen végzett polgári kötelességek teljesítése tekintetében, de ténykedését polgártársai is elismerik és kellőleg méltatják, az illető emléket megörökítik.

Ily tekintetben boldog ember Wimmer Károly. Hosszu, viszontagságos 25 éve annak, mióta községünkben a köztéren működik és e negyedszázados munkálkodás után azon tiszteletben és szerencsében részesült, hogy községünk, mint erkölcsi testület ép úgy, mint az igazgatasa alatt álló pénzügyintézet intéző körei »Wimmer Károly« neve alatt 1000—1000 frtos alapítványt létesítettek, az alapítványokat egyesítetik és sok szegény gyermek évszázadok multával is áldani fogja Wimmer Károly emléket, áldani fogja azon polgárok tettét, kik az érdemeket elősmervén, jótékony alapítvány létesítésével adtak Wimmer Károly iránti hálájuknak, elismerésüknek, tiszteletüknek kifejezést!

Megérdemli-e a kitüntetett ezen nyilvánuló meg-tiszteltetést?

Azt mondjuk: határozottan megérdemli.

Huszonöt éve annak, hogy a megyénél, úgy a községi gyűlésekben mint választott képviselő mindig ténykedett, buzgólkodott közséje közjában. Évek során át ugyszólván egymaga volt az, ki Mindszentet kifelé képviselte, egymaga küzdött a nem mindig és mindenki által azonnal fölismeret közjóért.

1863-ban Mindszent község közgyámjává választott, három év alatt — de később is — ő volt, ki jórészen rendezte a Tóth András-féle sikkasztási ügyet és a Mihály Tádi József közgyám által okozott bonyodalmakat.

Az iskolaszéknek 1869. óta tagja. 1872-ben alelnökké, 1876. elnökké választott. E tiszteről 1881-ben, sokoldalú elfoglaltsága és gyengélkedése miatt, lemondott, de már 1882-ben ismét elnökké választott és ez idő óta állandóan elnöke az iskolaszéknek.

Tizenhat éve működik tehát községi népvédelésünk terén. Ernyedetlen szorgalommal, kitartással küzdött közoktatásunk érdekében és ez idő alatt iskoláink száma megötszörösödött. Hogy tanügyünk mai színvonalán áll, a magas kormány, a község és egyesek segédkezése és fáradozása mellett jórészen az ő érdeme.

Községi életünknek nincs egyetlen említésre méltó mozzanata, melyben ő részt ne vett volna, leginkább ő volt a közgyűléseken az előharcos a jó, szép és nemes iránti törekvéseknél és vezérsze-

repe megmaradt számtalan bizottsági eljárás és kiküldetéseknél is.

Elnöke volt ő az 1876. 1879. és 1881-iki árvíz-védelmi bizottságoknak, elnöke a kurcarét és tőfenék megvételével és a regale megváltásával megbízott bizottságnak is s csakis, kik ily bizottságoknak tagjai voltak, tudhatják, mennyi időt, fáradságot igénylő munkát végzett ő mindenha díjtalan, saját érdekei és teendői mellőzésével, hány éjt tett nappalá, hogy szülőföldjét, a mi kedves községünket, törekvéseiben elősegítse, vagyonilag, szellemileg gyarapítsa. Ő volt az, ki 1871-ben az „önsegélyző egyesület“ eszméjét megpendítette, annak létesítésénél tevékenyen részt vett, mely ténykedése elismerésül igazgatóvá választott. 1873-ban az intézet érdekében lemondott a magasabb állásról és könyvelője lett az „önsegélyző egyesületnek.“ 1876. júliusban azonban a Mindszenti takarékpénztárrá alakult egyesületet vezérigazgatójává választotta s az idő óta állandóan ő benne összpontosult a részvényesek bizalma, egyhangulag választatván el mindig vezérigazgatóvá.

Nem dicsőhymnus, mit elmondottunk; csupán tulszár az elsorolása Wimmer Károly működésének 1860. óta; — de e lap szűk kerete nem engedi s talán nem is szükséges felsorolni mindazokat, miket ő tett.

Adja a Mindenható, hogy számos éveken át vihesse továbbra a közjó előnyére vezérszerepét, melyet tőle nem irigyelhet senki, mert ő a közbizalmat, közbecsületet, közszeretetet kiérdemelte évek során át tanúsított szorgalma, erélye, részrehajtlansága és becsületessége által.

Eljen sokáig, boldogan! Sok ily fia legyen Mindszენტnek!

HASZNOS TUDNIVALÓ.

(Vége.)

Igen ferdén okoskodnak tehát, kik azt mondják, hogy az egészséges ember a rossz levegőben is egészséges, az egészségtelen pedig minden jó levegő dacára is csak egészségtelen.

A rossz szobai levegő úgy ártalmas az egészségesnek, mint a betegnek. Az ember csak tiszta jó levegőben lehet teljesen egészséges; a beszitt rossz lég pedig felingerli

benne a hajlandóságot különféle nyavalyákra. Sokkal könnyebben erőt vehet a betegség azon, ki folyton rossz légkörben él, mint a ki a tiszta levegőt szívja s ha az épület még nedves is, könnyen a nyavalyák fészkévé válhat a legerősebb ember teste is. A fiatalabbak ugyan tovább ellenállhatnak a rossz levegő kártékony befolyásának, de az idősebbek köhögést, tagszaggyatást s egyéb bajokat szereznek maguknak a romlott s nedves szobai levegőben.

A betegeket illetőleg pedig áll az, hogy valamint a rossz levegő tápot nyújt a nyavalyáknak; úgy a jó levegő fele orvosság a betegnek.

Tisztaság s jó levegő azon tényezők, mik nélkül egy beteg gyógykezeltése alig képzelhető.

Tapasztalhattuk a kolera-járvány idejében, hogy sokkal nagyobb hatalma volt a pusztító elemnek a községek azon részében, hol rothadó, büzhödött mocsarak fertőztették meg a levegőt; mint ott, hol tiszta, romlatlan volt a levegő.

A jó, vagy rossz levegőnek egészségi állapotainkra való befolyását igazolja az is, hogy az orvosok betegeiket jó s tiszta levegőjéről híres vidékekre küldik üdülést szerezni, s nem eredmény nélkül.

Felhívjuk azért mi is ez okon szembe-tegeink figyelmét, hogy különös gondjuk legyen a tisztaságra, a szobai jó levegőre; mert az e téren mulasztásuk csak hátrányára volna beteg szemeiknek, vagy legalább is bénítólag hatna a gyógykezeltésre.

Konstatált tény, hogy a jó levegő nem csak az egészségeseket teszi vidorabb s ruganyosabbakká, hanem bágyadt betegekre is elevenítőleg hat.

Mit tegyünk hát, hogy szobánk levegője jó legyen?

Leginkább a háziasszonyok szerepköréhez tartozik, hogy a lakszobát naponkint jól kiszellőztessék.

Hogy mily mértékben, s hányszor történjék napjában a szellőztetés, az a lakszoba nagysága s a család népességétől függ.

Szűk szobákban, hol többen laknak, hamarabb megromlik a levegő, mint ott, hol a tágas szobákban alig egy-két egyén időzik.

A szellőztetés száma s mérve függ tehát a házi körülményektől, nemkülönben az épület száraz vagy nedves állapotától.

Lehetőleg ernyedésnek indult anyagok a szobában ne tartassanak, vagy ha ez elkerülhetlen, kétszeres szorgalommal eszközöltessék a szellőztetés, hogy némileg is el-lensulyozza a bebocsátott friss lég a bent kifejtett kártékony levegőt, s inkább legyen a szoba kevésbé meleg, de egészséges, mint bűzös s egészségtelen.

Még a családtag betegsége sem menti fel az egészségeseket a szellőztetéstől, sőt épen ama körülmény, mert beteg is van a szobában, teszi szükségessé azt, hogy a beteg jól betakartatván, többször is bocsáttassék felfrissítő lég a szobába.

Végül, hol ernyedésben levő anyagok, betegek, vagy halottak vannak, ezek eltávolítása után a szobát fertőtleníteni is kell. — Ennek igen egyszerű módját hozzuk javaslatba: tüzesítsünk meg egy darab vasat iz-zóba, öntsünk rá egy kis ecetet, az ez által keletkezett gőz felülről mindazon rossz párákat, mik a levegőben feloldva, a lég rossz-ságát előidézik, s pár perc múlva nyis-sunk ajtót, ablakot, kitakarodik azon a keletkezett gőz s egészséges, jó levegőt nyerünk.

Ott sem árt, hol sokan laknak, a naponkinti szellőztetés mellett legalább hetenkint egyszer a fertőtlenítés módját gyakorolni; a hol pedig gyakrabban vasalni szoktak, — lányos házakban, — igen jó alkalom kínálkozik e gyökeres lég tisztítására. Ugyanis a vasalás befejezte után — közön-séges és nem szén vasalót értünk, — egy kis ecetet a még forró téglázó vasra öntünk, s pár perc alatt üde levegőt nyerhetünk. — A hol dohányzanak lefekvés előtt is szellőztetni kell a szobát.

Szellőztessük tehát naponkint lakszobáinkat, mert ezzel egészségünket mozdítjuk elő.

TÁROZZA

ZRINYI, A KÖLTŐ HALÁLA.

— Pályadíjjal koszoruzott történelmi beszély. —

Jelige: „A költő benne felsőbb szent erő;
Az ember benne, mint galamb szelíd.
A honfi benne sziklaként szilárd.“

Alig van nép, melynek életében a haza, nyelv és nemzet oly tisztán és oly erősen volna a honszerelme által egybefűzve, mint azt nemzetünknel, a magyarnál találjuk s csakis ennek lett következménye, hogy ennyiféle idegen elem, kül- és belviszály okozta szenvedések s veszélyek között él még e nép megfogva bár, de törve nem. Volt idő, midőn a világ holtnak hitte már, de bármily sötét felhők lúzódáltak egére, egy csillagnak nem volt szabad kialudnia, egy fény mindig világított, melynek táplálója a honszerelme s neve a remény, ennek nem volt szabad s nem lehetett kialudnia, mert azt maga az örök fény oltalmazá, ki előtt azon nemzet, melynek Szent Istványa s Szent Lászlója volt, s mely nyílt homlokkal és mellel élet-halál-harcra készen állt ki a sikra, ha az isteni szeretet legtökéletesebb ajándoka veszélyben forgott, méltó az életre.

Jelleme acél, nyelve virágos kert, hazája kép, mely alá e szavak irvák: „áldás és átok.“ S valóban áldás és átok egyszerre a magyarnak hazája. Boldognak érezte magát visszafoglalt örökségében a nemzet, de nyugatot esküdt ellenségévé tette, talán örökre; mert hiszen a jó és rossz közötti harc is csak akkor fog véget érni, midőn a klüzdők megsemmisítése után ama csend következik be, mely

az általános itéletet előzi meg. Nem volt elég nyugot, még kelet is elleusége lön s kebelében is belviszályok dultanak. De a szirt erejét akkor ismerni meg, midőn a fűzet elhajlítja, a fenyvest összekuszálja, a tölgyet földre teríti: vihar, megállt a nemzet e viharokban sziklaként, szilárdan, mert honszerelme élt, csillaga ragyogott és támadtak Hunyadiak, Pázmányok s Zrinyiek kebelében.

Külbajok és belviszályok korából irok egy férfit, ki nagyobb volt kora nagyjainál, ki méltó utódja a szigeti hősnak, mert nemcsak elérte, de meg is haladta nagy elődjét, kinek szívében a „biboros Ciceró“ által behintett mag dus növényé fejlődött. Zrinyi Miklósról, a költő és hadvezérről irok, kit így szólit meg a későbbi kor dalnoka:

„Kard viadalmakban, békében lant vala társad;
Kardod az életölő, lantod az életadó!“

I.

1664. november hó 1. délután 3 óra.

Csöndes a Csáktornyai vár, mint maga a természet s toronyain, mint egy szívből a hullámzó érzelmek, úgy váltakoznak a fény s az árny, az őszi nap reá eső sugarai s a sugárt törő felhőcskék arnyai.

Mindenszentek ünnepét a megholtak emléknapja követi.

Az ég oly derült, a természet oly vidám volt egész délelőtt, mintha ez örömmünnepet ő is megülte volna, délután azonban már borongani kezdett, apró felhőcskék uszáltak a magasban, a tájon temetői csend állott be, minő a fergeteget szokta megelőzni, a melynek előhírnöke egy fekete sávoly, már három óra tájban megjelent a láthatár alján.

A szabadban s a várban, a várurnak szívében nagyon megegyező nap ez. Dolgozó szobájában a

művészet remekei között találjuk a „Zrinyiász“ nagy íróját redős homlok s mosolygó ajakkal, de, mi lelkét fogva tartja, nagyobb az a „Zrinyiász“-nál, nagyobb még önmagánál is: a honszerelme. Íróasztalánál ül, előtte egy kitért levél, szemei oly merészen tekintenek a szoba ablakán keresztül a távolba, mintha a végtelennek véget keresné. Érzelmek folyton uőve hullámanak, gondolatai messzebb-messzebb szállnak s egyszerre csak érzet és gondolat összefolyva, nem tudja mit érez, nem érti, mit gondol. Asztalára tekint, fölveszi, elolvassa a levelet, majd bosszankodva dobja vissza asztalára. „Nem, nem megyek, értem a dolgot. Hajh! tíz év előtt kellett volna ezen uton megindulnom s ma talán másképp állanék!“ Tovább fűzve gondolatait, föláll, körülsétálja szobáját, de egy képre esik tekintete s szívében új hullám, elméjében új gondolat támadt. Az örök szeretetet jelképező a remek mű és Zrinyi nézi, hosszan nézi azt, mintha először látná. Ily nagyszerűnek, ily meghatónak valóban nem is látta meg e képet, mert ily mélyen még nem érinté lelkét a nagy eszme.

Csodálatos érzet is a szeretet. Mint a hit és remény, kised mag a szeretet és még a gyermeki szívből. De folyton nő az s mint az életnek, a szeretetnek is vannak korszakai. Az első az, midőn még gyűlölni nem tudnak, csak szeretni s ez ama boldog gyermekkor, melyre oly édes visszaemlékezni s melybe alig van ember, ki vissza ne vágynék, hiszen ekkor még csak éreznek s minden érzet egy-egy bimbója vnt a földön elérhetetlen boldogságuk, az elérhetlent is elértnék hittük, mert e gond felhőtől ment volt lelkünk ege. De mihelyt a szeretet második kora, midőn mindenkit s mégis senkit sem szeretünk, elkezdődött, hasztalan vágyunk ám abba

Alapító levél.

Wimmer Károly községi képviselő urnak, a képviselő testület 25 éves tagjának, ugyan annyi idő óta köztörvényhatósági bizottsági tagnak, Mind szent község volt közgyűlésének, az iskolaszék elnökének, az itt virágzóan főnálló mindszei takarékpénztár részvénytársaság, előbb önszegélyző egyesület megalakítója, — majd hivatalnok, — igazgatója, — s már számos évek óta vezérigazgatójának, a közügyek terén folyton és szakadatlanul, lankadatlan buzgalommal és kitartással, részrehajlatlansággal és igazságszeretettel való működése és ez által szerzett érdemei elismerésül és emlékének megőrkítésül Mindszei község, mint erkölcsi testület és a mindszei takarékpénztár részvénytársaság külön-külön 1000 frt., azaz egyezer forint, összesen 2000 frt., azaz kétezer forint egyesített alapítványt tesz. Az alapítványi összeg beszerzése, kezelése és hová fordítása iránt az alapító erkölcsi testület a következő és kölcsönösen kötelező szabályokban állapodtak meg:

I.

Az alapítványi összeg beszerzése.

1. §. Mindszei közsegerkölcsitestülete az 1885. évre, az „előre nem látható kiadások“ czimén 100 frt. azaz egyszáz forintot már befizetett; a még befizetetlen 900 frt., azaz kilencszáz frtot pedig az 1886. évi január hó 1 től kezdve egymásután következő 18, azaz tizennyolcz év alatt, minden év első hónapjában 18 egyenlő részletben, 50, azaz ötven forintjával fizetendő be a mindszei takarékpénztárba egy, a „Wimmer Károly alapítvány“ czimét viselő betéti könyvecskébe.

2. §. „A mindszei takarékpénztár részvénytársaság“ az 1885. évi számlán 100 frt. azaz egyszáz forintot már kiutalványozott és gyűmölcsöző kezelés végett saját pénztárában elhelyezett, a többi 900 frt., azaz kilencszáz forintot pedig kilencz egyenlő részletben, az 1886. évi január hó 1 ső napjától számított 9, azaz kilenc egymásután következő év alatt, minden év január havában 100 frt., azaz egyszáz forintos részletekben befizeti, illetve az 1. § ban körülírt betéti könyvecskére kamatozó betétként elhelyezi.

II.

Az alapítványi rendeltetése.

3. §. Az alapítványi rendeltetése mindszei illetőségű, szegényszorsu iskolás gyermekek segélyezése és pedig:

a.) Mindaddig, míg az alapítványi összegek teljesen befizetve nem lesznek, az időközi kamatok a helybeli népiskolákat látogató, jó előmenetelű, szorgalmas és jó maga viseletű, szegény sorsu, bármely hitfelekezethez tartozó, mindket nembei iskolás gyermekeknek ruhával és tankönyvekkel való fölségélyezésére fordítandó. A ruhának és tanköny-

vissza: a folyam, midőn a sikra ért, nem enyeleget már vigan csevegve a szük völgy hajlongó rózsáival. Ez az ifju kor. Nincs lény, nincs tárgy, nincs eset, melyet változó körülmények között meg ne tudna kedvelni az ifju, még a pusztai körön is csillag a harmat, midőn az első hajnali sugár reá tekint, míg a meleg dél a reggel nyilni kezdő bim hőt is ellankasztja, de a mint szeretni, ugy gyűlölni is nagy ritkán tud még az ifju. Megjön azonban a férfikor eleje, a szeretet harmadik szaka, midőn már tudunk „teljes szívből szeretni és gyűlölni.“ S valjon boldogabbak vagyunk-e akkor, mint előbb valánk? Vagy talán bölcsőbb s boldogabb az, ki képes önmagát mintegy meztagsadva kitépni kebeléből a gyűlölet tövisét és egyként szeret mindenkét, még ellenségét is? Zrinyi lelkében merültek föl a kérdések nagy mérvben. A nagy harcok bajnokának szívében eddig nem is sejtett küzdelem támadt, a szeretet és gyűlölet küzdöttek egymás ellen, mindketten az igazság fegyverével, de az utóbbi engedni s a háborgó kedély csillapodni kezdett. „Sors bona, nihil aliud,“ szölt, leült, elővette újra a levelet. „Nem bánom, vesszek én, de a hazának vesznie nem szabad!“ És irni kezdett, irt, gondolkozott, meg újra irt, irt sokáig és sokat. Miközben a táj mind homályosabb lett, a láthatáron felebb emelkedék a sötét felhő s midőn a lenyugvó napot kebelébe rejté s a szél zúgni kezdett, a levél kész volt. Nyugodtan gondolta át azt, lelkében azonban, melynek egén előbb újra a nyugodtság mosolygott, egyszerre sötét gondok támadának. Gondjaiba merülten hajtá homlokát baljára. Künn zúgott a szél, a táj sötét lett.

(Folyt. köv.)

veknek kiosztása minden évben, december hó 24-ik napján vétetik foganatba.

b.) Az alapítványi összeg teljes befizetése után az évi kamatok szintén az a.) pontban elősorolt célra és módon lesznek fordítandók, ha azonban közép, vagy felsőbb iskolai kitünő előmenetelű, jó erkölcsi magaviseletű, szegény sorsu és mindszei illetőségű tanuló kérelmezze segélyt, a fele kamatot az élvezendő, a kamatok másik fele része pedig az a.) pont szerint használtatik föl. — Ha két, vagy több kitünő előmenetelű és jó magaviseletű szegény sorsu közép, vagy felsőbb iskolai tanuló jelentkeznek: az alapítványi összeg kamata a legérdemesebb keitő között egyenlően osztandó meg.

c.) Ha — mitől Isten óvjon — az alapítvány nevét viselő család elszegényednék és ennek bármely egyenes ágon leszármazó tagja jelentkezne segélyezéséért, — ha jó előmenetelt tanusít — előnyben részesítendő.

4. §. Az alapítványi összeg kamatai a közép iskolába lépő, avagy felsőbb iskolába járó tanulóknak csak az illető intézet igazgatósága által kiállított, legalább egy negyed évről szóló bizonyítvány, avagy tanusítvány alapján adható ki.

Folyt. köv.

Csongrádmegye törvényhatósági bizottságának a f. 1885. évi december hó 29-én és folytatólag Szentesen tartandó rendkívüli közgyűlésén elintézendő ügyek

tárgysorozata.

1. A választási elnökök jelentése a f. évi nov. 17-én megejtett megyebizottsági pótválasztások eredményéről. Ezzel kapcsolatban a megyei főjegyző jelentése, melylyel a választott bizottsági tagok kiigazított névsorát, továbbá ugy a választott, mint a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1886. évi betűsoros névjegyzékét bemutatja.

2. A megyei központi választmány kiegészítése.

3. A közigazgatási bizottságból a jelen év végével kilépő öt tag helyének választás utján való betöltése.

4. A megyei igazoló választmány 1886. évre megalakítása.

5. A nm. m. kir. belügyministeriumnak 56401 sz. a. kibocsátott körrendelete a kincstár részére 1885. évben engedély mellett termelt dohány beváltásához politikai biztosok kirendelése tárgyában.

6. Ugyanannak 56476 sz. a. kelt intézvénye, melylyel Csongrádmegye törvényhatóságának 1886. évre szerkesztett költségvetési előirányzatát lektüldi. Ezzel kapcsolatban a szükségesek beszerzésére küldöttség kirendelése.

7. Ugyanannak 61549 sz. a. kelt leirata Csongrádmegyénél f. évi oct. 14-én megtartott II. aljegyzői választás jóváhagyása tárgyában.

8. Ugyanannak a megyei pénztári vizsgálatok megkönnyítése céljából követendő eljárás tárgyában 42006 sz. a. kibocsátott körrendelete.

9. Ugyanannak 35293 sz. a. kelt intézvénye Felgyő község községi állásának jogilag megszüntetése és területének valamely községhez leendő csatolása tárgyában.

10. Ugyanannak 62506 sz. a. kelt intézvénye, melylyel Balassa Lajos volt megyei aljegyző családja részére megadott 800 frtnyi segély összeg kifizetését jóváhagyja.

11. Ugyanannak 58446 sz. a. kelt intézvénye, melylyel Csongrádmegye köztisztviselési szabályrendeletét jóváhagyva lektüldi.

12. Ugyanannak 4252 sz. a. kelt felhívása a Budapesten alakult „szegény beteg gyermek egyesület“ iránti érdeklődésnek előmozdítása tárgyában.

13. Ugyanannak 58447 sz. a. kelt intézvénye, a megyei hajduk által kérelmezett fizetés javítás tárgyában.

14. Ugyanannak 62713 sz. a. kelt intézvénye, melylyel Csongrád város képviselő testületének a városi képviselő tagok díjazása tárgyában 49.—885. sz. a. hozott s Réti Ferenc által megfellebbezett határozata jóváhagyatik.

15. A nm. m. kir. honvédelmi miniszteriumnak az 1886. évi ujoncozás végrehajtása tárgyában 50.650. sz. a. kiadott rendelete.

16. A nm. m. kir. földm. ipar és kereskedelemügyi miniszterium 18777. sz. a. kelt intézvénye, az engedélyhez kötött iparok gyakorlása iránt a megye területén alkotott és jóváhagyás végett felterjesztett szabályrendeletekre vonatkozólag.

17. Békésmegye közönségének a választási rendszer fentartása és a választásoknak életfogytiglanivá tétele iránt a képviselőházhoz intézett felirata.

18. Szatmármegye közönségének átirata, a közművelődés teljesítése céljából egy százalék pótdó kirovása iránt. Ezzel kapcsolatban küldöttségi jelentés az erdélyi közművelődési egyeslet támogatása, illetőleg jótékonyági célokra pótdó kiivetése tárgyában.

19. Csanádmegye közönségének, a mezői munkások nyilvántartását és munkás igazolványok kiszolgáltatását tárgyzó javaslata.

20. Gömörmegye közönségének, a válságra vezető gazdasági viszonyok javítása tekintetében teendő intézkedések céljából a magas kormányhoz intézett felirata.

21. Szentés város közönségének a gyalogjárdaikon való közlekedést gátló akadályok megszüntetése tekintetében alkotott szabályrendelete.

22. A budapesti országos bizottság megkeresése az 1886. évi történelmi kiállításra küldendő tárgyak bejelentése iránt.

23. Major István csongrádi lakosnak, — Csemegi Antal szolgabírónak iskolaszéki taggá lett megválasztása tárgyában, a városi közgyűlésnek 60. sz. alatt hozott határozata ellen — beadatott fellebbezése.

24. Tari János kisteleki aljegyző nyugdíjaztatása tárgyában hozott képviselő testületi határozatát a csongrádi szolgabíró beterjeszti.

25. A csanyi r. kath. parochia melléklépületeinek és kert kerítésének kiigazítási ügye.

26. Csany községnek az éjjeli őrség szervezésére vonatkozó szabályrendelete.

27. Loeszl Jenő kisteleki községi orvos folyamodását a csongrádi szolgabíró beterjeszti.

28. Bihari János és Szép László szegvári lakosok fellebbezése Szegvár község képviselő testületének községi tisztviselési állás felállítására tárgyában 74. sz. a. hozott határozata ellen.

29. Szegvár község képviselő testületének 56 sz. a. hozott határozata, egy adónyilvántartói állás rendszeresítése tárgyában jóváhagyás iránt.

30. A hódmezővásárhelyi kir. járásbiróság 3025 sz. a. hozott végzése, Weisz Károly hmvásárhelyi lakosnak a megye közönsége ellen előjegyzett tulajdonjog bekebelezése iránt.

31. A szegedi kir. törvényszék 5561. sz. a. kelt végzése Horgos község előjáróságának tulajdonjog bekebelezése iránti kérelme tárgyában.

32. A megyebeli községektől beérkezett költségvetések tárgyalása.

33. A megyei árvaszék jelentése a Mindszei községi árvapénztár megvizsgálásáról.

34. Stammer Sándor alispán jelentése arról, hogy a megyei betegápolási alapot terhelő költségek fedezésére szolgáló 2% megyei pótdónak 1886. évre kivetése a nagym. belügyministerium által engedélyeztetett.

35. Ugyanannak jelentése arról, hogy a nm. belügyministerium azon rendelete, melylyel a Mindszei községben járványszerűen fellépett szemeses köthártyalob tovaterejedésének megállítására célzó intézkedések költségeinek fedezésére, nevezett község részére 1500 frt. állami kölcsön engedélyeztetett, Mindszei községnek másolatban kiadatott.

36. Ugyanannak jelentése a Kistelek község gyámpénztáránál behajthatatlanná vált 503 frt 86% krnyi követelés leiratásának engedélyezése tárgyában 58448.—bm. sz. a. kelt ministeri rendeletnek a megyei árvaszékkel lett közléséről.

37. A megyei bivataltos helyiségek fűtésére szükséges tüzfű felvágása iránt Bartus József vállalkozóval kötött szerződés jóváhagyás végett beterjesztetik.

38. A szükségleti bizottság jelentése a Lengyel Lőrincről beszerzett butorok utófelülvizsgálása tárgyában.

39. Bartha Kálmán m. I-ső aljegyző folyamodványa 15 napi szabadság idő engedélyezése tárgyában.

Szentés, 1885. december 16.

STAMMER SÁNDOR,
alispán.

Világfolyása.

A horvát tartománygyűlésen mult hó elején Khuen Hédervár bán ellen Starcsevics Dávid és Grzanics képviselők tudvalevőleg merényletet szándékoztak elkövetni, mely tettükért a tartományi elnökség által a zágrábi törvényszék előtt ellenök bűnvádi feljelentés tétetett. A törvényszék a lefolyt héten tárgyalta a két botrányhős bűnperét s a kir. ügyész szépen indokolt vádbeszédben kérte megbüntetésüket. A törvényszék mult szombaton hozott ítéletével dr. Starcsevics Dávid és Grzanics tartománygyűlési képviselőket a bán személye ellen elkövetett erőszakoskodásban bűnösöknek találván, három-három havi súlyos börtönre ítélte. Dr. Starcsevics Dávidot ezenkívül tudori fokozatának és ügyvédi oklevelének elvesztésére ítélte. A törvényszék ítélete ellen a vádlottak védői fellebbeztek, viszont fellebbezett a kir. ügyész is a büntetés súlyosbitása végett. — Ez egyszer tehát torkukra forrt a botrányhősöknek a szó. De meg is érdemelték,

— **Az öt éves mandatum.** Jövőre az országgyűlési képviselők nem három, hanem öt évre választatnak. Az országgyűlés pár nappal ezelőtt alkotta meg az ide vonatkozó törvényt. A kormány azon okon kívánta a három évi választási ciklusnak öt évre leendő kiterjesztését; mert az ország legtöbb választó kerületében a választások a legnagyobb izgatás és vesztegetések mellett hajtatnak keresztül, s miután az izgatásokat, visszaéléseket és vesztegetéseket a legszigorubb törvényekkel sem lehet a mai corruptionális világban teljesen meggátolni; ha egyebet nem, azt véli és azt el is éri az ország az öt éves mandátummal, hogy így legalább nem minden három, hanem csak minden öt évben van a közönség zaklatásnak és vesztegetésnek, tehát anyagilag és erkölcsileg egyformán romboló befolyásnak kitéve.

A mérsékelt ellenzék és a függetlenségi párt a nép választási jogának korlátozását látván e törvényjavaslatban, s azért azt nem szavazta meg.

Az országgyűlés nagy többsége azonban ezt elfogadta, s így a jövő választásnál már nem három, hanem öt évre fog az országgyűlési képviselő választatni. Franciaországban ez idő szerint 4; Angol- és Olaszországban pedig 5—5 évre választatnak az országos képviselők.

KÖZGAZDASÁG.

Mult alkalommal küldött értesítem óta időjárásunk állandóan hideg. Elég vastag hólepel borítja a földeket, illetve a vetéseket; de a gazdák jó része nincsen kibékülve azzal, hogy a havazást fagy nem előzte meg; mert a vetések imigyen vastag hó réteg alatt sárban maradtak.

Sokan félnek attól, hogy ez első nedvesség kártékonyan fog a vetésekre hatni, főleg a repce vetésnél. — Régi tapasztalt gazdák véleménye, hogy a buja növényű repcéket a heverő marhával célirányos lesz járattani, hogy egyrészt a vetésekhez levegő férjen, másrészt pedig a hideg jobban hozzá férhessen a talajhoz.

Gabona és jászág árak miben sem változtak, — a régi alacsonyok, rosszak, takarmányműekben eddig szükség nem mutatkozik.

A külföldi kereskedelem ép úgy stagnál, mint a miénk, de az amerikai és oroszországi kisebb termelési eredmény aligha nem emelni fogja tavaszra gabona árainkat. Vajha úgy lenne!

Helyi és vegyes hírek.

— **Ajándék.** Ögróf Pallavicini Sándor képviselőnk a karácsonyi ünnepek alkalmából a helybeli szegények közötti szétosztás végett főtisztelendő Keller Lajos plébános urhoz száz forintot küldött. A nemes főúr tette nem szorul dicséretre; hálát, köszönetet ő nem vár, sőt az egész dolog olyannyira titok leple alatt történt, hogy mi is csak egyik se gályben részesült egyéntől tudtuk meg a tényt és puhatolódásaink alapján megtudtuk azt is, hogy e 100 frt. jórészen azok között osztatik szét, kik már az ögrófné által, itléte alkalmából adott tette-mesebb segély összegből és részeltettek. A szegények támogatását, gyámolóját, a Mindenható sokáig boldogan éltesse!

— **Kristkindli.** A mult számunkban jelzett ruha kiosztás a helybeli iskolás gyermekek között e hó 24-én történt meg. Volt öröm és hálálkodás. Az ünnepélyen részt vettek nem egyhamar felejtik el a lélekemelő ünnepélyt! Áldja az ég ura azokat, kik nem feledkeznek meg a szegényekről, főleg pedig a szegény kisdedekről! Mellesleg jegyezzük meg azt, mi természetes is, hogy az ajándékok kiosztásánál a valláskülömbőség nem határozott, hiszen közös az iskola, közös a teher, közös a szegénység nál a szükség, de az ajándékozók is felekezetenkénti jószívűek.

— **Wimmer Károly jubileuma** alkalmából lapunk kivételesen egy nappal előbb osztatik szét. Wimmer ur ugyanis az alapító egyesület gazdási elnöke és jórésze van neki abban, hogy Mindszenten mai napság heti lap van, nem kell tehát esetleg a felett gondolkozni, mi oka annak, hogy nemcsak külön cikkben méltattatnak Wimmer ur érdemei, hogy az ő tiszteletére tett 2000 frtos alapítvány szövege lapunk más helyén közöltetik, hogy már ma jelezzük, mikép legközelebb visszatérünk és leírjuk az ünnepély lefolyását, a banquetten s az ezt követő mulatságot. Elvégre is boldog azon község, melynek szülőiteit 25 éves közpályáni működésük után polgártársai tisztelnék meg, boldog az egyén, kit a megtiszteltetés illet. Kívánjuk is, hogy boldog legyen községünk! boldogan éljen sokáig a „Mindszenti” alapító egyesület gazdasági szakosztályának elnöke: Wimmer Károly!

— „Zrinyi, a költő halála” című tárcaközle-

ményükre felhívjuk olvasóink figyelmét. Kintünd munkatársunk eme történeti beszélye is pályadíjjal koszoruztatott.

— **Lakodalom.** Dasler Józsefnek Benedek Teréziával kötött házassága alkalmából 23 án igen sikerült mulatság volt Bárdos Flórián vendéglőjében. A nagy társaság világos reggelig — mint e körül mény is mutatja — jól mulatott.

— **Csongrádmegye állandó választmányának** közigazgatási szakosztálya e hó 23-án ülést tartott, melyen a rendkívüli közgyűlés tárgyai feldolgoztak, illetve tárgyalattak.

— **A közigazgatási bizottság** e hó 28 án tartja dec havi közgyűlését, melynek tárgyaitra jövő számunkban visszatérünk.

— **Tanítóválasztás** lesz e hó 27-én, mire az iskolaszéki tagok figyelmét ujabbban is felhívjuk.

— **A Wimmer Károly jubileuma** alkalmából tartandó banquet nem az „Uj-Világ” helységében, hanem Danicska József urnál tartatik meg. A teríték ára egy frt. Jelenkezhetni Danicska József urnál is lehet.

— **Magyar vére szomjazó oláh pap** Van ilyen több is, de nem mind egyik mutatja ki oly nyíltan a fogafehérét, mint a Pap (Papa) Sándor bürkösi gör. kath. lelkész. Ez a saját nevét megszegyenítő ember, a napokban három magyar gazdával valami széna miatt összeveszvéen tehetetlen dühében ily szavakban tört ki: „Nem akarok magyart ismerni, sem róla tudni... 48 elmúlt... bár pusztulna el a magyar, hogy soha egyet se lássak szememmel; nyakom foglak titeket, mert magyar vért szomjazom megtanítunk mi titeket kutya magyarok!” — Mint hogy pedig istennek e vérszomjas szolgája folytonosan lázít a magyarok ellen, az erzsébetvárosi törvényszék vizsgálatot indított ellene. (Röviden kell az ily honarúlvál elbánni!)

— **Nem Pista, hanem Gizella.** Említettük nem rég, hogy Lesséps 12-ik gyermekének a születését várja, s hogy megígérte, hogy ezt, ha fiú lesz, az első magyar király nevére Istvánnak, ha leány, Gizella névre kereszteltetni. Az örvendetes családi esemény 17 én történt meg s egy — d. u. 2 óra 38 perckor Párisban feladott s Pulszky Károlyhoz intézett táviratban maga Lesséps a következőket jelenti: „Szíveskedjék magyarországi jó barátainak Gizella leányom születését tudtul adni.” — Vivat, floreat, crescat!

— **Egy derék község.** Zsáka község (Bihar-megye) képviselő testülete f. évi dec. hó 6 án tartott közgyűlésében, — az „Erdélyi közművelődési egyesület” részére 100 frtot szavazott meg. A derék község e hazafias tettet annál nagyobb elismeréssel kell felemlitnünk, mert a községi képviselő mintegy harmad részben gör. keleti vallásu román ajkuakból áll, a kik szintén minden ellenvetés nélkül

hozzá járultak az indítványnak határozattá emeléséhez. Vajha minden község követné a derék Zsáka példáját!

— **Foghuzás kéjgázzal.** F. budapesti lakos 8 éves leányának a napokban egy fogorvos kéjgázzal huzta ki a fogát, a rákövetkező éjjel azonban atyja véletlenül észrevette, hogy leánya csaknem fürdik saját vérében; rögtön orvosért küldött, kinek nagy nehezen sikerült a vérfolyást megállítani s konstaltá, hogy a vér a fogsebből ömlött ki. A gyermek a nagy vérvesztés következtében még napok mulva sem tudott mozdulni. Ha tíz percczel később érkezik a segély, a szegény gyermek okvetlenül meghal.

— **Szegedi ember, mint amerikai cukorgyáros.** A Szegedi Napló írja: Csala József szegedi alsóvárosi polgár még 1860 ban Amerikába költözött. New-Yorkban telepedett le, a hol a szerencse annyira kedvezett neki, hogy ma cukorgyára van. A derék szegedi polgár ma igen szép meglepetésben részesítette Szegeden lakó édes anyját, özv. Csala Istvánné szül. Puskás Agnét. A hosszu idő alatt sem feledkezett meg róla s 4300 frtot küldött neki.

— **Kegyetlen asszony.** Szarvason a nyáron ifj. Német Samuelhez egy Kepka Pál nevű 11 éves fiú szegődött szolgálatba. Egyszer valami mulasztást követett, miert gazdasszonya kérdőre vonta. A fiú mentegetődzésére a durva asszony oly dühbe jött, hogy egy felkapott bottal addig verte, mig egészen összetörve, képtelen volt fölkelni. A szerencsétlen fiú 10 napig vergődött iszonyu kínok között, mig végre a napokban meghalt. Holttestét felboncolták s konstaltáltatott, hogy szenvedéseit és halálát a kegyetlen asszony botütései okozták. Német Samuelné ellen megindították a vizsgálatot.

— **A törvényszéki tereméből.** — Hallja, én magát a csendháborításért 10 frt pénzbírságra vagy 2 napi elzárásra ítélem! — mondja a bíró a vádlottnak. — Jól van bíró ur — mondja a nagy félreértéssel — elfogadom a tíz forintot!

— **Önértetes szabó.** P. a legelső londoni férfin szabó, nemrég kocsiájával a Hydepark elegáns világa közé hajtatott. Ezen egy hercegi vevője nagyon megbotránkozott és hangosan kiáltott rá: „Ejnye P., nézze csak, ez a felöltő, melyet legutóbb varrt nekem, nem illik jól.” P. leszállt fogatáról és meg kérte a herceget, hogy álljon meg egy percre. Aztán jól szemügyre vette a felöltőt s egy darab krétát szedvén elő, jól össze-vissza krétázta a kabátot, melyen szerinte is több javításra volt szükség. Aztán a körülállók kacagása közt így szól: „Ha hercegséged üzletembe fárad, az itt megjelölt javításokat üzlet vezetőm azonnal meg fogja tenni.” Ezzel kocsijára ült és elhajtatott. A megkrétázott herceg is gyors távozással volt kénytelen menekülni a gnyolódok közül. De azóta nem rivalt szabójára.

Karácsonyi és ujévi ajándék!

FRISTER ÉS ROSSMANN-FÉLE

varrógép-részvénytársaság Berlinben,

öt évi jótállás!

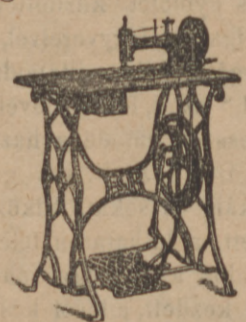
25° al gyorsabban dolgozik, mint más varrógép, azonkívül zajtalan járása van és oly célszerű, hogy minden más gépet kiszorít a versenyből.

Az érdeklődők e gépek minőségéről nálam meggyőződést szerezhhetnek, érdekében állván mindenkinek oly gépet vásárolni, mely minél kevésbé van kopásnak kitéve.

Dusan berendezett arany, ezüst zseb- és mindennemű fali órákból álló raktáramra szintén felhívom a figyelmet, hol minden tárgy részletfietésre is kapható, nemkülönben azok készítését és javítását jótállás mellett pontosan eszközölöm.

Kegyess pártfogásért esd **Felsenburg B.** órás és varrógép-raktáros.

Eredeti Howe, Singer, V. Wilson Phönix karika és kézi varrógépek.

Havi, vagy heti törlesztés.